Մանզումի էֆքեար սենեակ 300 նիւսխէ վէրիլիպ, սենէվի գը լմէթի. Իսթանպոլ իչին կէչէր ագռէ 250, վէ պլիթը պլիզը 125 գրշ. վէ թաշրարար իչին բօսմա փարաը տախի իչինէ օլարագ, սենէվի գէյմէթի աղ ագռէ 250 վէ պլիթը պլիզը տախի 125 գրշ. օլաճագ տրը։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 40-ար փարաեա սաթլաճագ տրը։

Մասեցության Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Կրանաթը պէհէր սաթրը չլին պիթինէ, ակֆառա 3, իչինէ տէֆտառա 2, վէ իչինէ, վէ սարը ակֆտարընա 1½ գրշ. աչընագ տրը։

Մէ քթապ վէ սայիրէ, պէյ սպուռնաա Ֆօպրու-եօլաա 467 նիւմէրօյու խանէսէ Լէվոնթ Հէրբլէս թաղթաներինէ կարապետ Յ. Փանոսեան իսմինէ կէոնտէրիլէնէք տէր։

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ՕԼԷՆԷ ՀՐԱՏ ՇԱԳԱՆ ՀԹ 1869 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 20 ԲԷՆՃԵՇԷՄԲԻՀ ԱԼԻՖՄԱՆԿԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2 ՆԻՄԷՐՕ 1087

ԻՍԹԱՆԲՈԼ 20 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՊԱՐԸՇՄԱՁԼԱՐԸ

Ինկիլիզլէր, բօլիթիգաճա սէրպէսթիյէթ կէնիշլիյի մաթլուպ իտէն Ֆրանսըզլարա, թապիեաթը իլէ հիւսնի թէվէճճիւհ կէօսթէրմէքտէ օլուպ, Էնբէրիալիսթ ուսուլի հագդընտա տախի, թէքմիլ պիր հիւսնի թէվէճճիւհլէրի օլամաղ իսէտէ, Րօշֆօրլարը, բարլամէնթօնուն էն ալչա մուխալիֆ ֆըրգասը օլագելիր զանընտա պուլունան միւնթէխիպլէրին (ընարողք), ինանըմագ տիվանէլիյի իւզէրինէտէ, քէնտի թէլաճճիւպլէրինէ եէնէմէզլէր։

Մ. Կիզօ, տօսթլարընտան պիրիսինէ եազտըղը պիր մէքթուպտա, Փարիսատէ միւշահէտէ օլունան շիմտիքի մէնզարէլէր իւզէրինէ, հագդլը պիր նէֆրէթ իլէ սէօյլէմէքտէ տիր։

Մ. Կիզօ, շէօյլէ պէհանը էֆքեար իթմիշ տիր։

«Փարիս միւնթախիպլէրինէն, քէնտի պօշլուգլարը ճէզասընը չէքմէլէրինի կէօրմէք իչին, Մ. Րօշֆօրուն, Մէպուսան Գամարասընա (երեսփոխանական ժողով) բէյիս նասպ իտիլմիշ օլմասընը արզուլէր իտիմ, վէ Փարիսլիլէրին տախի, Ճիւմհուրիյէթ խմինէ եալընընզճա մէյտանա չընզըպ ճէնք իթմէյէ մէյտան օղումագլըղը, իսթիհզաքեարի պահպար եազմագլըղընը իքինճի տէրէճէսինտէ պուլունան Րօշֆօրտան պէքլէմէքլիք խաֆիֆ միզաճլըղընտա պուլունմալարը իչին, անընն Լանթէրնի (ֆէնէր) ըշըգլարը էօնիւնտէ, կէօշլէրինէն գամաշմասընը կէօրմէք իսթէր իտիմ։

Շիւբհէսիզ, Փարիս միւնթախիպլէրի, Րօշֆօրու մէպուս ինթիխապ իտէպլիրլէր, վէ հէր ալէմէթ էօյլէ կէօսթէրիր քի, անը ինթիխապ իտէճէքլէր տիր։

Հալ պու քի, վագտա, Ֆրանսանընն մէպուսլարը արա եէրինտէ, Մ. Րօշֆօրա տախի պիր քիւրսի վիրէպիլիրլէր, ֆագաթ, մէրգումու, ագլ ու իտարագ, ֆէսահաթ վէ պէլաղէթ, վէ թէէսսիրէ տախի մալիք ղըլամագլար։

Փարիսլիլէրին, հագդընտա էմէյէեթ իթմէտիքլէրի, Մ. Ժիւլ Ֆավը, վէ հագդընտա նըսրէֆ նէֆրէթ կէօսթէրտիքլէրի Մ. Թիէր, քէնտի պիրէր նուգթալարը իլէ, Մ. Րօշֆօրուն եիւզ տէֆտաքի նութգունտան ղիեատէ, հիւքիւմէթէ քէտէր վիրէպիլիրլէր։ Սահիհ տիր քի, Մ. Րօշֆօր, Փարիսին, գուրա վիրէնլէրի իսմինէ սէօյլէեէպիլիր, վէ «Փարիս տիմէք, Ֆրանսա տիմէք տիր» ֆէհվասը իլէ, նութգունա, աղըրլըգ քէսպ իթտիրմէք մէմուլ իտէպիլիր. ֆագաթ, արթըգ, մէզքիւր ֆէհվանընը, հիչ պիր նէթիճէյի մուճիպ օլապիլէճէյի գալմամըշ տըր,

Փարիս, անճագ 1789, վէ հաթրա 1848 սէնէսի վագալարը կիւնլէրինտէ տախի, պիւթիւն Ֆրանսա սաեբլըր իտի. ֆագաթ շիմտի օլ կիւնլէր ախշամ օլմուշլար տըր։

Փարիս շէհրի, մէթէրիսլէր եաբապիլէն գըսմլարընը, քէնտի մարիֆէթլէրինի իճրա իտէպիմլէրի սրբասընտան չընզարըլարգտան—ումումի գուրանիզամը իլէ, քէօյլիլիլէր, բօլիթիգաճա էն պիւյիւք գուվվէթի թանըլարգտան—վէ չընմէն տը ֆէր մարիֆէթի իլէ, Ֆրանսանընն էն ուզագ մահէլլէրի, պիրպիրլէրինէ եագլաշարրըլարգտան—սոնրա, արթըք, «Փարիս տիմէք, Ֆրանսա տիմէք տիր» օլամաղ։

Շիմտի, պիր դաչ սաաթ զարֆընտա, Փարիսին օրթա եէրինէ, 80,000 նէֆէր ասաքիր թօբլսթարրըլապիլիր, վէ սիլահխանէլէրատէն, էն թէհլիքէլի մահէլլէրէ կիթմէք իւզրէ, ուզուն վէ կէնիշ սօգագլար պուլունմագտա օլտուգճա, մէվճուտ օլան հիւքիւմէթի տէվիրմէք իչին սօգագ գավղալարընա չընզըմագլըգ, մատտի սուրէթտէ, միւմքինսիզ պիր հալ քէսպ իթմիշ տիմէք տիր. էկէր, օրտունուն սատագաթը պօզուլուր իսէ, օլ վագրթի պիր տէյէճէյիմիզ գալմագ։ Հալ պու քի, էն ղիեատէ իւմիտվար օլան պարըշմագլար տախի, իմբէրաթօրլուքտա գազանճագ չօգ շէյլէրի պուլունան, վէ ճիւմհուրիյէթտէն իսէ, հիչ պիր շէյ պէքլէմէէն սասաքիրտէն, պիր նէֆէրինէ տախի, սատագաթընը պօզմագլըղը, մէմուլ իտէմէղլէր։

«Պարըշմագլար», քէնտիլէրինի քէօյլիլիլէրէ տինլէտէպիլմէք իւզրէ տախի, հիչ պիր թէէրիւպէ իթմէմիշլէր տիր։

Նասըլ քի, Մ. Բրէվըսթ-Բէրէսբլ Լատինպուրկտա սէօյլէմիշ տիր, քէօյլիլէր, տէյիլ եալընըզ Ֆրանսանընն գուրա վէրիճի գըսմընընն էն պիւյիւք գըսմը սաեբլըրլար, իլլա քէնտի քէնտիլէրինէ տախի այրը պիր գըսմ սրբասընտա, պուլունմագտա տըրլար։

Ֆրանսանընն քէօյլիլիլէրի, զայէթլէ ճահիլ (տգէտ), սէֆալէթ տէրէճէսինտէ ֆագրը, իթիգատը պաթըլ սահիպի, հէր նէվի բօլիթիգաճա թէպէտտիւլաթտան զօրգան, վէ հէփսինտէն զիեատէ, քէնտի ուֆագ վարիսաթլարը իւզէրինէ պիր հիւճմ իտիմէսինտէն էնտիչէ իտէն ատէմիր տիրլէր։

Պունլարընը, եիւզլէրճէ սէնէլէր, տէրէ պէյլէրի մագամընտա օլան աթիք նուֆուզքեարլարա թիաաթ իթմիշ օլմալարը, քէնտիլէրէ էօյլէ պիր խուլ օլմուշ տուր քի, հիւքիւմէթին հէր պիր իտարէսինի, ատէթա պախթըն պիր հիւքմիւ մագամընտա գապուլ իթմէյէ ալըշմըշլար տըր։

Փայթախթըն վէ վարիսաթըն իւզէրինէ, հիւճումիսիլիյինի տույուգտա, տէֆինէ կիպի կէզլի մահէլլէրատէ սագլամըշ օլտուգլարը ուֆագ մէպղալարը վէ ազաբէթլէրի իւզէրինէ տիւշինէճէքլէր տիր։

Ֆրանսանընն քէօյլիլիլէրի, տէվլէթին անճագ իքի նէֆէր մէմուրլարը իւզէրինէ, ասն տէրէճէտէ պիր խօշնուտսուզլուգ նագարը իլէ պագմագտա արբլար, պունլարտան պիրիսի, թահրիրի ասաքիր խուսուսունու սրբասընա դօյմագ մէմուրիյէթինտէ օլան տըր, տիկէրի տախի, վէրկիլէրի թօփլանան մէմուր տուր։

Մէղքիր քէօյլիլիլէր, քէնտի էվլատլարընընն փարիսէ կէօթիւրիլմէսինի, վէ էօմրէրինին էն զէյդլյմէթ գըսմընը, Պապա չիֆթլիյինտէն ուզագ պիր մահէլլատ կէչէրմէկլէրինէ ճէպը իտիրմէսինի, կէօրմէք իսթէմէզլէր։ Թէգալիք քէնտի կէօզլէրի իլէ կէօրէմէտիքլէրի, սիրայ սալթանաթլարը, վէ աղըլլարը իրմէյէն ճէնքլէրին մէսարիֆլէրի գայրըլմասը իչին, կիւճ իլէ էտինէպիլտիգլէրի ագճէտէն այրըլմագլըղա տախի, եիւրէքտէն նէֆրէթ կէթիրմէքլիյէ գարշը կէլմէղլէր։

Էկէր, Փարիստէքի գարըշարընընճըլար, թահրիրի ասաքիր մատտէսինէ գարշը հիւճում իթմիշ օլալար, եախոտ զալէպէ իյլէտիքլէրինտէ, վէրկի եիւքիւնիւն խաֆիֆլէնէճէյինէ, քէօյլիս վարիսաթի սահիպի ինանտա, օլ վագրթի իհթիմալտէն կէօրիւնտիւյիւ վէճճ իւզրէ, քէօյլիւնիւն գալպի բիգգաթէ կէլէպիլիր։

Ֆագաթ, Րօշֆօրլար, եալընըզ, իմբէրաթօրլուղա գարշը մէյտան օղումագտա տըրլար. Վէ քէօյլիլիլէր իսէ, իմբէրաթօրլուղուն խէթալարը հէր նէ տախի օլմուշ օլսա, քէնտի գէրը իթմէքտէ օլտուգլարը չէֆթլիքլէրին, վէ Ֆօնտոեա եաթրըմըշ օլտուգլարը ագճէլէրինէն էճիեէթինի, իմբէրաթօրլուղուն տախիլինտէ արամագտա տըրլար։

Բէօյլիլիլէրի, հաթթա քէնտի ադճէճ մէնֆաաթլարընա գարշը տախի թէհտիտ կէօսթէրէն, բօլիթիգաճա պիր հարէքէթ, տախիլ օլմաեա դանտըրապիլիր, անճագ պիր կիւրուհ վարտըր. Վէ պուսա, բուհպան կիւրուհու տուր։

Էկէր էեալէթլէրտէ պուլունան բահիպլէրին քեաֆֆէսի տախի, վայիզ մինպէրինին (քարոզչութեան աթոռ) վէ խոստովանարանընն սիլահլարընը, իմբէրաթօրլուղա գարշը գուլլանսալար իտի, Մ. Րօշֆօրուն, քէօյլիլիլէրի, քէնտի թարաֆընտա պուլաճաղը, իհթիմալտէն օլուր իտի։

Հալ պու քի, իմբէրաթօրլուգ, քիլիսէնին բէյտի տօսթու տուր, վէ Րօշֆօրլար իսէ, մուղայիրի օլարագ, քիլիսէնին, եէմինլի տուշմէնլէրի տիրլէր։

Փարիստէքի ճիւմհուրիյէթ թարաֆկիրլէրի, քէնտիլէրինի, մէզհէպճէ, շիւբհէլի վէ միւթէրկտաիւտ պիր ուսուլտ պուլունմագլըգ արապասընընն պօեունտուրուղու թահթընա վագ էյլէմիշլէր տիր. քէնտիլէրի, սահիհ պիր Ֆրանսըզ նէֆրէթի իլէ, բաբասլարտան նէֆրէթ կէթիրմէքտէ, վէ էճտատտան գալմա պիր տիւղիեէ իճրաաթլա ասլըշմըշ օլտուգլարը վէճճ իւզրէ, քիլիսէնին տէհշէթլէրինի իսթիհզա իթմէքտէ տիրլէր։

Պու սէպէպտէն նաշի հէր քէօյտէ, ճիւմհուրիյէթի թարաֆկիրլէրինէ գարշը, էօլիւմ տէրէճէսինէ գատար տիւշմէնլիքտէ պուլունան պիր պաչ փարտա կէօրմէքտէ տիրլէր, վէ քէօյլիլէր, հէր տէֆա պատարագտան կէրի տէօնսիւքտէ, իմբէրաթօրլուգ. Պարի թէլանընն պիր հիմանէյի մախսուսսէսի թահթընտա պուլունմագտա տըր տէյի, գալպլէրինտէ պիր տույդու հիսս իթմէքտէ օլտուղլարը կիպի, ճիւմհուրիյէթի թարաֆկիրլիյի, Սալահընն վարլըղընը ինքեար իթմէքլիյէ թէպտիլ օլապիլիր, վէ Մ. Րօշֆօր տախի, եիւզ իւնտէքի բէրտէյի պիր թարաֆա ամտըղը հալտէ, ճիւմհուրիյէթի թարաֆկիրի օլմասը իլէ պէրաբէր, տինսիզ տախի օլտուղու զահիրէ չընդանագ տըր, տէյի իթիդատ իթմէքտէ տիրլէր։

Փարիսլիլէր պիւթիւն պու սէպէպլէրտէն նաշի, իքինճի տէրէճէտէ իսթիհզաքեարի պահպար եազան, Լանթէրնին միւէլլիֆինի (Րօշֆօրու), քէնտի տավալարը իչին, եալընընզճա մէյտան օղումագ իւզրէ, իլլի սիւրտիւքլէրինտէ, Ամերպէսիյէթէ, բէք պիւյիւք պիր քէտէր վիրմէքտէ տիրլէր։

Պիզ (Ինկիլիզլէր), պէօյլէ պիր թագսիրաթ իշլէմմիշիզ տիր։ Պունտան 40 սէնէ մուգատտէմ, հիւքիւմէթին իտարէսի, Թօրի թագըմը էլինտէ պուլունմագտա, վէ Լօրտլար դամարասը տախի, բարլամէնթօճա պիւյիւք պիր թանղիմաթ իսինմ՝ք հագդըրըլըգընտա իքէն, Ռէսթմինթրը վէ Լօնտրա շէհրիլէրի թարաֆընտան, իսթիհզաքեարի գալէմ՝ գուլլանան ղազէթա միւէլլիֆլէրինէն, մէպուս ինթիխապ օլապիլմէլէրինէ միւսաատէ իթմէմէք։ Զիւնքի եիւղլէրճէ սէնէլէրին թէճրիւպէլէրի, հիճվ վէ իսթիհզալարընը, հիչ պիր իշէ եարամասընընը, պիզէ էօյրէթմիշլէր իտի։

Էսքի ուսուլլէրին պագը գալմասընա թարաֆկիր օլան թագըմին, հէր նէվի օեունլարընընա տախի դարբլմաեաճագ սուրէթտէ, մէպուսէրի իւզէրինտէ սապիթ գատէմ պուլունան ազալարա, բարլամէնթօտա, էքսէրիյէէթ գազանըրարագ, բարլամէնթօնուն, աթիգ սատէլիյի վէ կիւզէլլիյինի, եէրինէ կէթիրուիք, վէ Թօրի թագըմը, կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր օլտու։

Ֆրանսատաքի, սէրպէսիյէթի ֆըրգասընընն տախի, այնի սուրէթտէ զալէպէ իտէմմէսինէ, հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր։

Ֆագաթ, էվվէլ էմիրտէ, Րօշֆօր կիպի գանտիտալար կէրի ալընմալը տըրլար։

Պիւթիւն Էվրօպա ինտինտէ, պու թարղտա օլան վէքիլլէր, սէրպէսիյէթի իւզէրինէ իսթիհզա տավէթ իտէրլէր, վէ իմբէրաթօրլուգ տախի, էօյլէլէրին խուսուսմէթի սաեէսինտէ, տահա զիեատէ քէսպի գուվվէթի իտէր։

Իմբէրաթօրլուղա գօրգու վիրէնլէր, անճագ, Մ. Ժիւլ Ֆավը, վէ Մ. Թիէր կիպի զաթլար տըրլար. Մ. Րօշֆօր վէ

Մ. կանձը, հիւքիւմէթին էնտիշէսինի մուճիպ օլամազլար ։

Իմբէրաթօր հիւքիւմէթի, «պարըշմազլար-նամըզլարընըն(աստնաբանք), վէ ղազէթալարըն սօն աէրէճէտէ չէտին պիր լիսան գուլլանմալարընա, միւսաադէ իթմէսինյէ, եօյլէ պիր ազըլանէ հարէքէթտէ պուլունմուշ տուր քի, քէնտի ուզէրինէ հայրան օլմըշլար պիլէ, կիւճ իլէ մէմուլ իտէրլէր իտի ։

Մաթպուաթ պազլարընը չէօզիւպ, սէրպէսթիյէթի քեամիլէ վէրիլմէսի, անճագ իմբէրաթօր Նաբօլէօնուն քէնտի գարարը օլուպ, քէնտի նասիհաթճըլարընըն իշի օլմաօրըը ուզէրինէ, հիչ պիր եօրար գըլմամըշ տըր ։

Հալթա, քէնտի նասիհաթճըլարը, հիւքիւմէթէ մուխալէֆէթարալը օլմաօրը մէյտանա գօյարագ, մէզքիւր թէտպիրէ գարշը, բրօթէսթօ իյլէմիշլէր տիր, լաքին իմբէրաթօր հազրէթլէրի, քէնտի գարարը ուզէրինտէ, սապիթ գատէմ պուլունմուշ տուր ։

Ինկիլիզլէր, ուզուն թէճրիւպէլէր սաեսինտէ, Նաբօլէօնուն ֆիրասէթինի թանըրմազլըգտա միւզթէտիր օլմուշլար տըր ։

Ինկիլթէրրատա, չէտին լիսանլար գուլլանըլմասը հազգընտա, վազիֆէսիւլլէք կէօսթէրիլմէտիքճէ, բօլիթիգաճա նուֆուզլար, էմրի իթիտալ (չափաւորութիւն), քէսպ էյլէմիշլէր տիր. վէ փարիս ղազէթալարը տախի, հիւքիւմէթին թազըիգընտէն(հալածում) սէրպէսթ օլմաղըճա, խօրաքճա, էմրի իթիտալ թարիգինէ տուխուլ իթմէյէճէքլէր տիր ։

Թէճրիւպէ, չամաթաձը տուշմէնլէրէ գարշը, «թէքմիլ վազիֆէսիզլիք» թարիգինի թուլթմազ ալըմլէյինի, հիւքիւմէթէ էօյրէթմիշ տիր. եինէ թէճրիւպէ տիր քի, Մ. Րօշֆօր կիպի էհլի բօլիթիգալարը, նամ վէ իշթիհարտէն մահրում գըլըպ, գարանլըգտա պըրագըլըգ ալըմլէյինի, փարիսին գուրա վիրիճիլէրինէ էօյրէթէճէք տիր ։

(Տէօլէ Թէլէկր-ֆ)

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՊԱԲԸ-ԱԼԻ ՎԷ ԽԸՏԻՎԻ ՄԸՍԸՐ

Լէվանթ Հէրըլտըն Գօնսթանթինօբլի մուխպիրի, Նոյեմբեր 22 թարիխլէ, շու աթիտէքի վէճհ իւզրէ, եազմըշ տըր ։

«Շիմտի, Միւսըրին գանալը գարմափըշը, սաէթա հէչմիշ օլտուղունտան, եինէ հէրքէսին նազարը տիգգաթը, Պապը-ալի իլէ օլան մուարազա մասալէսինէ տէօնմիւշ տիւր. վէ իթիլաֆ խուսուսինէ նէզարէն, անըն պաշգա պիր հալ ու հէյէթէ քէսպ իթմէսի իչին, չօգ պէքլէյէճէք տէյիլիզ.

«Միսլին իլէ մուխասէբաթտա պուլունմուշ օլմամը բէք ազ մէմուլ իթմէճէն, եիւքսէք պիր մէմուր իլէ, տիւնքի կիւն կէօրիւշտիւլմէտէ, քէնտի սօն մէքթուպունուն, Պապը-ալինին խօշնուտյյէթինի մուճիպ օլմասը հագգընտա, Խըտիվ հազրէթլէրինին հիչ պիր իւմիտի պուլունմատըղընը, պանա պէեան իթմիշ տիր. Փագաթ, միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին, հէր պիր նէթիճէյէ հազըր պուլունտուղունու տախի, միւմայիլէյհ մէմուր, իլավէ էյլէմիշ տիր.

«Խըտիվ հազրէթլէրի, Պապը-ալինին թահրիրաթը եազմագըգ հուսուսունտաան միշարը չէգդիրագ, հարէքէթէ միւպաշէրէթ իթմէյէճէյի իւզէրինէ, քէնտի էմնիյէթինի վագ իյլէմիշ տիր. Քէզալիք, հէր նէվի վագըա գուհուրինտէ, Ֆրանսանըն, քէնտիսինի հիմայէ իտէճէյի, վէ Ինկիլթէրանըն տախի, իթթիհատը ումումիյէնին պօզուլմամասը իչին, Պապը-ալինին, քէնտինէ գարշը ճէպր գուլլանմաեա չըգըշմասընը մէն իթմէք իսթէյէճէյինէ, կիւվէնմէքտէ տիր.

«Գուստանտինա մասաա, սալիբ տէվլէթլէրտէն չօգլարը թարաֆընտան, քէնտինէ, մանէվի սուրէթտէ մուավէնէթ իտիլէճէյի իւզէրինէ, Խըտիվ հազրէթլէրի, հիտայէ օթուրմագտա տըր. վէ մուճիպինճէ, Պապը-ալինին թէքլիֆլէրինէ րուսի րիզա կէօսթէրիլմէմէսինէ, գարար վէրիլմիշ տիր.

«Իսլամպօլ քէլամ, պէնիմ իլէ կէօրիւշէն միւմայիլէյհ զաթ, կէրէք Խըտիվ հազրէթլէրինին, վէ կէրէք միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին հէր պիր հարէքէթինի թահրիք իտէն Նուպար բաշանըն, թասավվուրլարընտա նէ վար օլտուղունու պիլմիշ օլմասը հազգընտա, պէնի թէէմին իյլէմիշ տիր.

«Նուպար փաշանըն բէք չօգ փարէսաթ պիրիքտիրմիշ օլմասընը սիզէ սէօյլէմէյէ, հաճէթ եօգ տուր. մէզքիւր փարասաթըն էքսէրիսի, Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ գօնսօլօսխանէսինէ եաթըրըլմըշ տըր. չէօյլէ քի, հէր նէ սախի վագթ ու կէլսէ քէնտիսի, թէէմինաթ թահթընտա պուլունմագտա տըր. չիւնքի, քէնտի փարէսաթընը պու սուրէթլէ, մուհաֆազա գօյմուշ օլտուղուտան մասաա, հիճ պիր հաճէթէ, պիր Ֆրանսըզ բասաբօրթունու տախի մալիք օլապիլիր ։

«Իմտի, իթթիփագը քեամիլէ էտիլմէքլիք հազգընտա, Խըտիվ հազրէթլէրինին հէր նէ թէճրիւպէսի, էկէր մուվաֆֆագըյէթ պուլուր իսէ, միւշարիլէյհ մանէվի գազանմագ չօգ չէյլէրի վար տըր. վէ էկէր Խըտիվ հազրէթլէրի, մուվաֆֆագըյէթ պուլմազ իսէ, քէնտիսի հիչ պիր չէյ գայպ իթմէյէճէք տիր.

«Պու խուսուստա, պէօյլէ օլտուղունտան, էկէր Պապը-ալի, իշի սօն տէրէճէյէ վարտըրըր իսէ, Խըտիվին, գավգայա կիրիշէճէյի, իհթիմալ ու մէմուլ սըրըլարընտա կէչմիշ տիր.

«Պունուն պէօյլէ օլաճաղը, պիր գաչ այտան պէրու, պիլէմէք թէտարիւքաթը հարպիյէ կէօրիւլմէքտէ օլտուղունտան, կիւնտէն կիւնէ թէզայիւտ իտէն պէք չօգ ամէլէ իշէ գօշուլարագ, իսքէնտէրիյէ, Ապուքըր վէ սայիր տէնիզ գըերալարը մուհաֆազա իսթիհքամաթլարընըն, աճէլէ սուրէթտէ թամիր իտիլմէսինէ, աշիքեար սուրէթտէ միւշահէտէ օլունմագտա տըր.

«Նասըլ քի, պունտան ագտէմքի մէքթուպումտա պիլտիրմիշիմ տիր. Խըտիվ հազրէթլէրի, Պապը-ալի թարաֆընտան պիր հարէքէթ նիշանէսի կէօսթէրիլտիքտէ, պիր հաֆթա զարֆընտա 10 կիւն զարֆընտա, 50,000 ասաքիր, վէ պիր սայ գատար տախի, սայիր 50,000 նէֆէր տահա, սիլահ թահթընտա վազ իտէպիլէճէյինի, մէմուլ իթմէքտէ տիր.

«Իսքէնտէրիյէ չէշմէնի թօբլար տախի, Ինկիլթէրատան սիփարիշ օլունմուշ տուր, վէ տահա տա սիփարիշ օլունաճաղընտա շիւպհէ իտիլմէքտէ տիր. պունտան մաատաա, Հօբարթ բաշա թարաֆընտան, պիր վագթա վէրիլէճէյի իհթիմալտէն կէօրիւնտիւյիւնտէն, աճէլէ սուրէթտէ, Ֆրանսատան կէթիրթտիրիլմիշ օլան զըրհլը վափուրլարդան եաըրգըլարընը թէքլիֆ իտէճէք գատար, հազըր պիր հալտէ պուլունմագտա տըրլար.

«Հալ պու քի, պիր քէրրէ սիլահա տավրանըլըրսա հալտէ, Խըտիվին հարէքէթէ փարաճաղը հագգընտա, քէնտի էն կէօզէլի գարարը տայիմա վէ գավի բաշգա, հիչ պիր քիմսէնին, չիւբհէսի եօգտուր.

«Վագթի իլէ, Իսմայիլ բաշա օլտուղունտա խըտմէթ իթմիշ օլան իխթիեար պիր բաշա, պունտան ագտէմ պանա պէեան իթմիշ տիր քի, Ֆէլլահլար, Միսըրտան տիշարը պիր մահէլլէտէ, վէ գօրգու վէ էմնիյէթլէրինի մուճիպ օլան պիր գումանտան թահթընտա պուլունտուգլարը հալտէ, էյի սուրէթտէ ճէնք իտէպիլիրլէր. Փագաթ քէնտի մէմլէքէթլէրի տախիլինտէ, վէ չիմտիքի «գապիթլէրի» մաամբիտա գալիթլէր գօմանտասը թահթընտա պուլունտուգլարը հալտէ, քէնտիլէրինին նըսըֆ սաերընտա պուլունան Օսմանլը ասաքիրինէ գարշը, պիր սաաթ գատար տախի միւգավէմէթ իտէմէզլէր.

«Հազըրլըգտէն (տէմիշ տիր միւմայիլէյհ խըթիպ բաշա) պիր քէրրէ գարաեա աէտագ պասթըրգատան սօնրա, 10,000 նէֆէր Օսմանլը ասաքիրի, 3 կիւն զարֆընտա Գահիրէյէ կիրէպիլիր. Պէն տախի քեամիլէն, միւմայիլէյհ բաշանըն էֆքեարընտա հիսսէտար պուլունմագտաեըմ»։

Պալէսթէքի պահս տիլկրաֆըն սօնրա, տիւնքի չըգան Լէվանթ Հէրըլտտա, մամէլմունիյէ օգունտուղունա նէզարէն, Խըտիվի Միսըր հազրէթլէրի. Ամվէր էֆէնտինին, Պապը-ալինին [illegible] հայլի օլարագ, Միսըրա կէօնտէրիլմէք իւզրէ եօլա չըգարըլմըշ օլտուղունու տու եար տուլմաղ, էփքէլինտէն, նէթիճէլէրինին էօնիւնիւ ալմագ նիյէթի իլէ, տէր հալ իսթանպօլտաքի Գուրու քէահեասընա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէրէք Պապը-ալինին ֆէրմանընը «քէմալի իթաաթ վէ րիզայէթ» իլէ գապուլ իտէճէք օլտուղունու, պէեան էյլէմիշ տիր.

—Բարիս ղազէթալարընըն գավլինճէ, տիւնլի էճնէպիյէ, Պաշը Ալի իլէ Միսըր միւանէսինտէ գուհուր իտէն մուարազանըն թէսվիյէ իյլէմէսինէ չալըշմագտա իմիշլէր.

—Սէրվէր էֆէնտինին պուրատա պուլունմաթըղը հէնկեամտա, ալթընճը տայիրէյի պէլէտիյէ մէճլիսի րէիսի Սալիհ պէյ, մուվագգաթ սուրէթտէ իսթանպօլ չէհիր էմինի նասպ օլունմուշ տուր.

—Ավրուբա-Մաճառ սէֆիրի պարօն Բրօքէշ Օսթէն ճէնապլէրի, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ Միսըրտան Տէրսաատէթէ աէօտմիւշ տիւր.

—Թէլէկրաֆխանէյի ամիրէ տիրէքթօրու Ֆէյզի պէյ, Օսմանլը նիչանը վէ իշանըրըն իւչիւնճիւ րիւթպէսինտէն պիր գըթասը իթա պույուրուլմուշ տուր.

—Պու կիւնլէրտէ դուսալ քէլփին պիրիսի ‘Բիւչիւք Համամ’ սօգաղը ճիվարընտա Օսմանլը չօճուղունուն պիրիսինի ըսըրմըշ։ Զապթիյէ մէզքիւր քէլբի տէրհալ կէպէրթմիշլէր տիր.

—Բում ղազէթալարը, Բում բաթրիքի հազրէթլէրինին խըթիֆա իթմիշ օլտուղունու պիլտիրմէքտէ տիրլէր.

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Տէվլէթի ալիյէնին պին իքի եիւզ սէքսէն իքի (1865) սէնէսի ինտա վէ իխրաճ իթմիշ օլտուղու գըրգ միլիօն Օսմանլը եիւզլիւք ալթուն մուգավիլի էսհամը Ումումիյէնին նիզամաթը էսասիյէսինտէ միւնտէրիճ օլտուղու իւզրէ, պէհէր սէնէ եիւզտէ պիր հիսապլյլէ, տէօրտէր եիւզ պին ալթունլուգունու թէսավիյէտէն ալարագ, իմհա իթմէսի իգթիզա իտէր իքէն, չիմտիյէ գատար իճրա օլունամամըշ օլմասընա, հէր քէս պիր տիւրլիւ մանէա իմտատ իթմէքտէ տիր.

Նազարը ինսաֆ իլէ պագըլսա, Տէվլէթի ալիյէ պու անէ գատար հիչ պիր թէահխիւրինէ թէխալլիւֆ իթմէյիպ, տայիմա վէ միւսթէմէրրէն իֆայի անաէ մասրուֆ օլան հիմմէթի ալիյէսի. իշ պու էսհամը ումումիյէ նիզամընըն թէմամիլէ իճրայի անքեաւրընտա տախի չալիշ օլմամազ, խաթըր վէ խայալէ կէլիր մէվատտէն օլմաօրըը կիւպի, քէնտի գըրէտարիսինին, եանի իթիպարը մալիյէսինին մէնպա վէ մինարը մագամընտա պուլունան էսհամը ումումիյէնին քեսրի իթիպարընը միւսթէլզէմ օլաճագ պէօյլէ պիր վազը զարիֆի իխթիեար իթմէք իհթիմալի տախի օլմայըգընտան, պու խուսուստա տայիր օլան նէշրիեաթը վահիյէյի թէքզիպ իչին, միւթալաաթը միւշարունէյհին պաշգա տէլլալի սրամազա հաճաթ կէօրիւլէմէզ իսէ տէ, Տէվլէթի ալիյէնին պու մալումէքի գարարը գաթիյէսինին խալգա պէեանը, տահա զիեատէ էմնիյէթպախշ օլաճաղընտան, պէր վէճհի զիր պէեան օլունուր ։

Մալիւմ տիւր քի, Էսհամը ումումիյէնին իսթիհլաքի ինտա վէ իխրաճընտա, գըրմը աղամը միւպաշէլէյէ, վէ պիր մըգտարը իհթիեաճաթը խազինէյէ սարֆ վէ իսթիմալ իտիլիփ, մաատաա օլան եէտի միլիօն լիրալըգ ինթիխաճ թէրթիպինտէն պիր մըգտարը տախի, պագը ումուրու նաֆիա իչին չըգարըլաճագ, պագըյէսի պուլունան իւչ միլիօն սէքիզ եիւզ պին լիրալըգտան զիեատէսի էլան մէվճուտ պուլունմուշ տուր ։

Խազինէյի տէվլէթ պիր ազ վագթտան պէրու միւհթաճ օլտուղու ագճէյի, էսհամը մէվճուտէնի ֆիրուխթ իլէ թէտարիք իթմէք գապիլ իքէն, սուվարը սայիրէ իլէ թարիճտէն պուլարագ, էսհամը ումումիյէնին փայիզինտէն տահա եիւքսէք կիւզէշթէ վիրմէք ֆէտաքեարլըղընը իխթիեար վէ թէրճիհ իլէ, չու պագըյէսի թէտավիւլէ չըգարմամասը, պունլարը իսթիխտամտէն պէրի, էսհամը ումումիյէնին սէնէվի գարշըլըգճագ օլան եիւզտէ պիրինէ գարշըլըգ թութմուշ, վէ ումուրը նաֆիայէ այիտ օլան իմալաթը ճէսիմէ իչին իսէ, պաշգա գարշըլըգ իթթիխազ իտիլմիշ օլմաօրընտան նաշի իտի ։

Շիմտի սալը հալ իլէ պէրապէր, տէօրթ սէնէլիքի օլարագ, թէրաքիմ իթմիշ օլան պիր միլիօն ալթը եիւզ պին լիրալըգընտան, պու սէնէ տէֆաթէն իմհասընա գարար վէրիլմիշ օլան սէքիզ եիւզ պին լիրալըղըն նումէրօլարը տախի պէր վէճհի աթի թայինին ու պէեան օլունմուշ տուր ։ Մէվճուտտան գուսուր գալան մըգտարը տախի պու խուսուսա թախսիս օլունուպ, Էսհամը ումումիյէնին, պագըյէսի միւտտէթի մուայինէսի իչին տախի, իչ պու թէտավիւլէ չըգարըլմասընըն իմհա խուլէն մըգտարըն իսթիհլաքի ինտասընտան պէրու իւզէրինէ գալմըշ օլան թախսիսաթը միւսթէգըլլէն պունտա սէրմայէ իթթիխազ օլունաճագ տըր ։

Իշ պու սէքիզ եիւզ պին լիրալըգ էսհամ սէնէտաթը, պու հաֆթա իչինտէ, վէ պիր գօմիսիօնը մախսուս մարիֆէթիյլէ իպթալ վէ իմհա գըլընաճագ տըր ։

1286 Շապան 25 .

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Մանզումէյի մախսուս թէլէկրաֆ .

(Աժ․ Բէօյթէր․)

ՖՐԱՆՍԱ

Թուր․ 29 Նոյեմբեր

Պու կիւն իմբէրաթօր Նաբօլէօն հազրէթլէրի, Գավանին մէճլիսինի քիւշատ իթմէսի միւնասէպէթի իլէ, իրատ իթտիգլէրի նութգլարընտա, ղազէթալարըն պու տէֆա հալթի իթիտալը թէճավիւզ իթմիշ օլտուգլարընը վէ ինթիխապ մասալէսի իչին ագտ օլունան թէճէմմիւլէրի ղիբը իթտիքտէն սօնրա, միլլէթին խօրաքը, գապահաթլը միւպալաղալարա գարշը ագտ իւլամէլ իթմիշ տիր, տէտի ։ Պատէհու իմբէրաթօրու միւշարիլէյհ հազրէթլէրի նութգունտա շու սուրէթլէ տէվամ էյլէմիշ տիր ։

«Ֆրանսա սէրպէսթիյէթ իսթէր, լաքին շու շարթիլէ քի աասայիշի հալէ խալէլ կէլմէսին. սէրպէսթիյէթի գուլթարմագ իչին պանա եարտըմ իտին ։ Մէզքիւր մագսատը վասըլ օլմագ իչին, ագա իւլ ամէլ վէ նազարիեաթտան, պիլա թէպէտտիւլաթ հէր շէյի պագը սագլամապիլմէք խուսուսընտա կէզէնլէր վէ հէր պիր շէյի ալթ իւսթ իթմէք իսթէյէնլէրտէն այրը տուրմագ գաչըլըմ»։

Իմբէրաթօր հազրէթլէրի, ինճրան մուսամմէմ օլան իսլահաթլարը պիր պիր պէեան էյլէտիքտէն սօնրա, տէտի ։ «Իմբէրաթօրլուքտան խօշնուտ օլունաճագ նէթիճէլէր հասըլ օլմուշ տուր, Պու սէնէնին բուտճէսի վէ սայիրէսի, կէչէն սէնէնին քինտէն 30(°) միլեօն ֆրանք զիեատէ օլմուշ տուր ։ Տիւէլի էճնէպիէէնին պիզիմ իլէ միւնասէպաթը տօսթանէտէ պուլունտուգլարըն կէօրէրէք սէվինիրիմ ։ Կէրէք հիւքիւմտարլար վէ կէ-

րէք էհալիլէր սուլհ ու սալահ արզուէմէքտէ վէ մէմլէքէթին թէզաաուտինէ չալըշմագտա տըրլար ․ Պօլօնեալուղումուզ վագըթ հէր նէ գատար թագպիհ օյունսա , մէզգիւր վագըթ հազըրնտա իֆթիխար իթմէյէ պիր չօգ սէպէպլէրիմիզ վար տըր ։ Եէնի տիւննա , էսէրլէյի լաղվ վէ Րուսիա սախի քէնտի էսիրլէրինի ազատ , Ինկիլթէրրա իսէ Իրլանտաեա ինգագը հազը իթմէքտէ տիրլէր ։ Աւգ տէնիզ զանն իտէրսին քէնտի էսկի տարաթ ու իհթիշամինը տէր խաթըր իթտիրմէքտէ տիր ։

Բեափֆէյի Գաթօլիք փիսգոպօսլարընըն Րօմատա թէճէմմիւ իթմէլէրինտէն , ազըլանէ վէ միւսլիհ պիր նէթիճէ զուհուր իտէճէք տէր ։ Իւմին թէգատտումի սանէսինտէ մ․․թէլէր պիր պիրլէրինէ եագըն վարմագտա տըրլար ։ Ամէրիգա պին ֆարսախ ուզունլուղունտա օլան պիր տէմիր եօլ իլէ Պահրի Սաքինի , Պահրի Մուհիթ իլէ պիրլէշտիրտիկի հալտէ , սահիպ սէրմայէլէր վէ ագիլ ատէմլէր , մուխապէրաթը թէլէկրաֆիյէ սայէսինտէ տիւննանըն էն ուզագ մահէլլէրի իլէ միւնասէպաթ փէյտա իթմէք իչին պիրպիրլէրի իլէ ուգրաշմագտա տըրլար ։ Ֆրանսա իլէ Իթալեա , Ալփ տաղլարը օրթասընտան աչըլաճագ օլան եօլ մարիֆէթի իլէ պէյնլէրինտէ օլան տօսթլուգ պաղըը գավիլէշտիրէճէքլէր տիր վէ զաթէն Աւգ տէնիզին սուլարը Սիւէյիշ պօղազը մարիֆէթի իլէ Գըրմըզը տէնիզին սուլարը իլէ պիրլէշմիշլէր տիր ։

Պիւթիւն Եվրօպա տէվլէթլէրի , մէզգիւր գանալըն բէսմի քիւշատընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ , թարաֆլարընտան վէքիլլէր իրսալ իյլէմիշլէր տիր ։ Եկէր պու կիւն իմփէրաթօրիչա գամարանըն քիւշատընտա հազըր պուլունմամագտա իսէ , սէպէպի չու տուր քի միւշարիլէյհա հազրէթլէրի , վագթի իլէ քէսպի ֆիւթուհաթ իյլէմիշ օլտուղումուզ պիր մէմլէքէթտէ հազըր պուլունարագ , պիր Ֆրանսաընըն ազլ ու մարիֆէթ վէ միւտավէմէթի սայէսինտէ հուսուլէ կէլէն պիր թէշէպպիւս հազըրընտա Ֆրանսաընըն նէ տէրէճէ հիւսնի թէվէճճիւհիւ պուլունտուղունու իզհար իյլէմէսինի արզու իյլէմիշիմ տիր ։

ԻԹԱԼԵԱ

Ֆլօրանս , 29 Նօյեմպէր ․

Եէնի գապինէթօ հէնուզ գաթիէն թէշքիլ օլունմամըշ տըր ․

ՈՒԼԱՀ ՊՈՒՂՏԱՆ

Պուքրէշ 30 Նօյեմպէր ․

Սէնաթօ իլէ գամարա եարընքի կիւն բրէնս վէ բրէնսէս հազարաթընա բէսմի իզտիվաճլարը հազըրընտա պիր թէպրիգնամէ թագտիմ իտէճէքլէր տիր ։

ԵՈՒՆԱՆ

Աթինա 30 Նօյեմպէր ․

Գամարա պիր նայիպլիք գանունու թէքլիֆ իյլէտի ։ Գըրալ պուրատա պուլունմատըղը վագըթ , Գըրալիչա նայիպ օլաճագ տըր , Գըրալիչանըն հազըր պուլունմատըղը վագըթ իսէ , Գըրալըն տայըսը Տանիմարգա բրէնսի Ժան , բրէնս Ժան հազըր պուլունմատըղը վագըթ , բրէնսի միւշարիլէյհին պիրատէրի նայիպ օլաճագլար տըր ։

ԻՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ 30 Նօյեմպէր

Գօրթէզ մէճլիսլէրի , բօլիթիգաճա ամէլ ու հարաքէաթընտան տօլայը հիւքիւմէթի թագպիհ իյլէմէք իչին օլունան պիր թէքլիֆի րէտտ իթմիշլէր տիր ։

ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ

Լէվէրփուլ 1 տէկէմպէր ․

Միտլինկ Նիւ Օրլէանս բամուգու բէնա	12 1/8
Սաթըշ 15,000 պալեա	

Մահսուլաթըն մըգտարը հազըրընտա Ամէրիգատան սիւզ օլունան պիրիպլէրինէ մուգայիս իսափլէրի իպլէրինէ փիաթա գալի տիր ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՖՕՆՏՕ ՖԻԱԹԼԱՐԸ

Լօնտրա 1 տէկէմպէր

Ինկիլիզ գօնսօ · գաբանը	93 3/8
Օսմ․ խսթիգ․	
Լօհտալը ուսմումիյէ աչըլ․	43 3/16
Լօհտալը ուսմումիյէ գաբ․	43 5/16
Պօրսա գայմէ գաբանտը	
Վիէննա գամպիօսու	122 75

Բարիզ 1 տէկէմպէր

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու , աչըլըշը	71,80
» » գաբանըշը	71,80
Իթալիան ֆօնտօսու աչըլըշը	53,90
» » գաբանըշը	53,92
Օսմանլը խսթիգ · գաբ․	
Լօհտալը ուսմումիյէ աչըլ․	43 90
« « գաբ․	43,82
Պօրսա գայմէ գաբանտը	

ԵՕՀԱՄԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ԲՈՒԱՃԻԸ

Նոյ․	19	Աքշամ գաբանըշը	48-11
»	20	Աչըլըշ	48-11
»	»	Էն եիւքսէք	48-17 1/2
»	»	Էն աշաղը	48-11
»	»	Սաաթ 6	48-17

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶԳԱՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Հէմշէհրիմիզտէն Գրիգոր էֆէնտի Մէրտինեան մարիֆէթիյլէ , պիր զաթ թարաֆընտան , մէզգիւր վարժարանա 5 ատէտ Օսմանլը լիրասը իհսան գըլընմըշ օլտուղունու , մա թէշէքքիւրի ազիմ պէեան իտէրիզ ․

Պուլը ֆէնալըգտան պիւյիւք նիմէթ նէչէթ իթտիկի , նիչէ տէֆա կէօրիւլմիւշ տիւր ․

Շէօյլէ քի , պու կիւնլէրտէ իքի նէֆէր միւթէպէր զաթլար պէյնինտէ պիր մասարաֆ գաւհարը իթմիշ , վէ պէյնլէրինտէ պաղը զաթլար կիրէրէք , հիւսնի թէսվիյէսինէ հիմմէթ իյլէմիշլէր , վէ միւմայիլէյհիմ զաթլարտան պիրինին տէվայ ուզրունտա 80 ատէտ օսմանլը լիրասը իհսան իյլէմէսինի միւնասիպ կէօրմիւշլէր , վէ մէրգում սախի իմրասինա րուլի մավզուգ զաթ կէօսթէրմիշ տիր ․

25	լիրա	Րում միլլէթի խասթախանէսինէ
30	«	Պէշիքթաշ եանկըն գօմիթէսինէ
10	«	Փրկիչէ
5	«	Ազգապեան վարժարանա
5	«	Էյթամ մէքթէպինէ
3	«	Պիր իքի պէչարէյէ քէօմիւր
2	«	Թօփգափու մէքթէպինէ

Տօղրուսու մէտհէ շայեան զաթլար , նիյէթ վէ թագտիմ , վէ հէր քէս իչին պիւյիւք պիր ֆազիլէթ իւրնէք ․

ՄԱՀՈՒՏ ՄԱՀՃԵՐԻՆ ՀԱԼԻ

Ժէ․

Խասգիւղ 17 Նոյ․ 1869 ․

․ ․ ․ Խմբագրապետ ․

Բարեբաղդաբար որդի զաւկ 'ի գաղ եւ կէս գիշերին եարը մութի մէջ գիւղս պարտոյ հանրագրութեան մէջ ստորագրութիւն չունիմք , բայց չէինք ուզեր որ առջի խարդախեալ ուղերձին մէջ եւս անուն ունենանք ․

Խղճմտութ դէմ է , եւ կը կարկածինք ստորագրութիւններիս թողու այնպիսի մարդոց ձեռք , որ զաւկնիներն խարդախեալ կոչած տետրնին իրենց խաւարի մէջ կը խարդախեն անդադար ։

Անանուն պատգամաւորներն կը խօստանան նոր հանրագրութեան ստորագրութիւններն ապագայի մէջ յայտարարութեամբ 'ի լոյս ածել ․ Շատ բարի ․ ատոր ոչ ոք չհակառակիր , բայց իրենց կրենք որ մինչեւ ալէկ չըլլա՞ր որ այդպիսի Ազգասէրները փոխանակ եղբ պահելու , հիմակու հիմա պատգամաւորաց անուններն հրատարակեն , որպէս զի եթէ ստորագրել ուզողներ ալ գտնուին , այդ պատգամաւորաց դիմեն իրենց փափաքներն յագեցնելու համար ․

Մեր զինուորը պատգամաւորութիւն մը ծաղրելոց օգտին համար ժողովքէն կընտրուի , քանի որ այդպէս է , յանուն խասգիւղցւոց խօսող պատգամաւոր է ․ Ֆէնտիներն , փոխանակ պէտք չեղած աղերս պօռալ կանչելու , Թաղ․ Խորհուրդն անարգ միջոցներով կործանել տեղ՝ երու , թող անուններնին իրենց դրած նամակներուն տակ պարզ երեւ փայլեցունեն ․ Քանի որ այդ ընելու չափ քաջութիւն չունին , քանի որ ժողովուրդէն բնաւ ուած չեն , քանի՞ կարծէ պատգամաւորութեան գիմակով ծպտին , որն որ ժողովրդեան քով ոչխարհի հագուստով անու չեն սիկտացող գայլերու խարդախուու․ Թէ՛ անոն կը նմանի , որ մէ՛ն աչալուրջ Պատրիարքի մը օրով իր պաշտօնին վրայ հաւատ գիտնամբ , որ մէկն ալ նոր սերուած գործին մէջ չունա առաջ երթալու գիտամբ , չեմ գիտեր ով ալ իր գատիարակութեան պաշտօնին առջեւ թումբ մը քաշ՚ելու գիտամբ կաշխատին ․

Վեհաշուք , . . . Տէր , նախկին Նամակու խօսիս կը բողոքենք եւ առջի հանրագրին մէջ ունեցած ստորագրութիւններնիս կը պահանջենք հրապակաւ ․ Մենք մեր ստորագրութիւններն առանց հանրագրին ուշի ուշով աչքէ անցունելու գրենք , բայց անոր պարտնեաց , քանի որ այժմ պատասխան թերթերու միջոցաւ կը թափանցենք , անգտանալի կերպով յետս կը գոչենք անյապաղ ․

Ընդունեցէք , Տէր , մեր անկեղծ յարգանաց հաւատոյն , որով միամք ․ Խ․ Մ․

Ցոլաք Գրիգորեան ․

Աւետիք Պետրոսեան ․

Ժ․Զ․

Խասգիւղ 17 Նոյ․ 1869 ․

․ ․ ․ Խմբագիր ․

Երբ լրագիրք փոխանակ մեծ կարծուած մարդոց կիրքերն չողոքորթելու , փոխանակ անոնց ձեռաց մէջ կոյր գործիներ լինելով ընդհանուրին օգուտը մասնաւորաց զոհելէն զգուշին , այն ատեն թէ ժողովուրդն իր բարեկամը ու թշնամին կանուխ կը ճանչէ , թէ լրագրապետութիւնը պատկառելի դիրք մը կանոնէ , քանի որ բատ ինքեան մեծ պաշտօն մ'ունի ․

Ձեր Օտեանն մասուցանելիք հանրագրութեան նկատմամբ՝ հրատարակուած նամակներէն 'ի վեր թէպէտ հանրագրութիւն բառած թուղթն բարձր 'ի գլուխ գիւղիս մէջ հրապարակներն չի պտտիր , թէպէտ իր արժէքն հարիւրին յիսուն կորուսած է , բայց գիշերն ժամը 4էն եռք առ կայծեալ լապտերի լուսով երբեմն հոգեւարք կը տատանի ․

Ձեր գոհունակութիւնը Թաղական խորհրդոյ համար յայտնած էիք , նոյնը ես ալ հրապարակաւ թէ ձեզ եւ թէ իրեանց կը յայտնեմ , բայց ուղեւձին կուսակիցք մանաւանդ Պատրիարքարանի պաշտօնեայ էֆէնտին եւ իւր համամիտք որչափ որ խար դաւանանք եւ դաւ կը պօռան իրենց հրատարակութեանց մէջ , մինչ դաւ եւ խարդաւանանք զործելու վրայ են , Թաղ․ խորհրդոյ դէմ , զայն կործանելու միտումներ ունին ․

Պատրիարքարանի պաշտօնեայ էֆէնտին ապահով է որ Թաղ․ խորհրդոյ գործը պիտի կարողանայ գլուխ հանել , քանզի ձմեռն իրմէն իբր կասկածելի գանգատողներն հիմա իր կողմն անցած , իրեն մտերիմ բարեկամներ դարձած են ․ Հիմայ հոգաբարձու է , իր կուսակցաց շատերն ալ եթէ դպրոցի դասատուներէն ըլլան , համեմատական հաչւով ամեն բան կարքին է ․

Պատրիարքարանի էֆէնտին Թաղ․ խորհրդոյ վրայ մեծ հեղինակութիւն մ'ունենալ կը կարծէ , թէպէտ ինք այդ խորհուրդէն պաշտօնի կոչուած է , անշուշտ այդ թուլքութեան ՝ որ անցեալ կիւրակէ խորհրդդարանը գացեր բաւական պօռացեր կանչեր է , այն խարդախեալ հանրագրութիւնը ստանալու գիտամբ որու համար առջի օրն Մասիսի մէջ խոշոր սանտերով , խոշոր վերնագիրներով բողոքեալ էր , յորում Մանկունիք դէմ ալ բաւական մեծ բայց անզօր պարսաւանքներ կը տեղար ․

Պատրիարքարանի էֆէնտին յայտնի է որ իր պաշտօնին բերմունքէն ամեն բանի մէջ ազատ կարծիքներ չունի , այլ միշտ հովի զօրաւոր փչած հողմին կը հակին իր բոլոր կարծիքները , գալով իր բարեկամներուն , որ երբեմն անոր երկդիմի ընթացքները կը պախարակէին եւ զայն անհնայ կը հեքնէին , ինչու համար այսօր բարեկամ եւ իրեն խորհրդատու են միանգամայն ․ ինչ հարկ անոր այդչափ չողոքորթելու , բայց հոգաբարձու է ․

․ ․ ․ Խմբագիր , ուղերձին Մանկունիք չնորհիւ հրապարակէն վերնալու մասին իմ անկեղծ չնորհակալութիւնս յայտնելու շատ իրաւացի պատճառներ ունիմ , քանզի շատ հաւանական էր որ , այդ գործունեայ պարոնները , նամանաւանդ անոնցմէ մէկ երկուքը , զայն առնէին չիտակ Սաֆրանօց քեահեային տանէին , ան խեղճ մարդն ալ առանց իր արհեստակցաց հարցնելու շատ մը 'ի դիմաց 80 եղբարց ստորագրեր , ուչանաֆին կնիքն ալ 'ի հաստատութիւն վրբան չաներ ․ Անկէց առնելով Թուզլաճեաց քեահեային տանէին , ան եւս 'ի դիմաց 60 արհեստակցաց ստորագրեր ․ բաուածները չափազանցութիւն կամ պատգամաւորաց անգամակցութենէ զուրկ մնալուս համար , վրրէժխնդրութեան հոգւով գրուած չը կարծեն ընթերցողք , այլ իրականութիւններ որոյ նրմաններն շատ նուաքներ տեսնուած են գիւղիս մէջ ․

Գիւղիս քահանայք ուղերձը ստորագրելնուն մասին գոհ են , եւ այնպէս համոզուած են որ , այդ ուղերձը ստորագրելոցմէն գեր․ Խորէն սրբազանի ազդեցութեան տակ չեն մնար , սուրբ հայրերուն այդ անտեղի կասկածներէն չի կրցինք ուղիղ հետեւութիւն մը հանել , քանզի Խորէն սրբազան ոչ ոքի վրայ ազդեցութիւն բանեցուցած չունի , ոչ ալ կարելի է Պէշիքթաշի քարոզիչի մը Խասգիւղի քահանաներուն վրայ ազդեցութիւն բանեցնել , բայց եթէ իրաւամբ ազդեցութիւն մը կայ , ան ալ ճշմարտութիւնն է միայն , որմէ ոչ ոք կրնայ յաւետ զերծ մնալ ։

․ ․ ․ Խմբագիր , կը խնդրեմ ձերդ մեծապատուութենէն որ ներկայ նամակիս ալ ձեր անկողմնակալ լրագրոյն էջերուն մէջ տեղի մը չնորհել բարեհաճիք ․

Մանկունիք բաժանորդներէն

Խաչիկեան մը

Գալաթա 18 Նոյ․ 1869 ․

․ ․ ․ Միւէլլիֆ ․

Փունչ նամ բուզնամէնին 452 ինճի նիւսխասինտէ , Սիվաս աշալիսի վէ Առաջնորդլուղու ․ մէսէլէսի հազըրընտա տէրճ օլունան հավատիս ու միւթէալաատա , եալան վէ եանլըշլար պուլունտուղունտան , հաղդաթի հալին պէեանընա միւսաարաաթ իտէրիզ ․

Եվվէլա վալի բաշա հազրէթլէրի թաստիգի իլէ Պապը ալիյէ թագտիմ գըլընմըշ օլան իքի զըթթա մահզարլէր պիպիրինէ միւշապին օլմայըպ , իքիսի սախի Գիր․ Կարապետ եպիսկոպոսին հիւսնի հալինէ շահատէթլէ պէրապէր , թէքրարէն Առաջնորդլուղունա տէվամ իւլէմէսի արզու սունուլան իպարէթ պուլունմաշ , վէ պիրիսի նէֆսի շէհիր վէ տիկէրի տախի էթրաֆ գարիյէլէր էհալիսի թարաֆլարընտան թէմհիր ու թագտիմ գըլընմըշ տըր ․

Առաջնորդլուղունուն տէմիր գապուլի հազըրընտա պօշգա պիր մահզէր եափըլմամըշ տըր , էկէր վար իսէ , փունչչուն միւէլլիֆի նէրէսի կէօսթէրմէլի , վէ եախօտ եանլըշլըգ իպրար իտէրէք սէօզիւնի կէրի ալմալը տըր ․ Իքինճի , Կարապետ եպիսկոպոս զաթէն իսթիֆա իթմիշ տիր , լաքին , էհալիսի իսթէտիսի զաթը քէնտուսինէ Առաջնորդ ինթիխապ իթմէք հուգուգունտան քիմսէ մէնիթմէմիշ տիր , վէ էկէր սահիհի սանըլը իսէ , մէզգիւր իսթիֆա մատտէսինէ պիր մէտախալէէթ թէսիրի գըլամադըլար տըր , չէօյլէ քի , էկէր իսթիֆա իտէր իսէ քէնտիսինին իսթէյէնլէրին տախի իստատան վազ կէչէճէքլէրի , վէ խաղակութիւնուն իպգա գըլընաճաղը խատա օլունտուղունտան , սըրրտանը մաուլլէյհ տախի վազկէչէյի բաշհաճէթ իպթիգասընտա , քէտայբեալըգ իտէրէք կէրի չէքիլմիշ տիր ․ Եօգսա ուսուլ էհալիսի քէնտիսինտէն վազ կէչէճէկլէրինէ տայիր հէչ պիր եսէր կէօրիւլմէմիշ տիր ․

Պունտասա վալիմնադար , իսթիֆա իթմէք սիւրէթ․ պիր սահա իպգա օլմամագ տիրէք տէյիլ տիր ․ Պունու Փունչուն

միւէլլիֆի տախի բէք ալէա պիլիւնաբլ քի Նիչէ Պատրիարքլար վէ Առաջնորդլար վէ ժողովականլար ըւզէրինէ էմալի կէօրիւլմիւշ օլսա գաձն պաշգա, Համթա, Օտեան էֆէնտինին տախի, միլլէթ մէճլիսի ազալըղը հագգընտա տաճառինդըն կիւն վէ գու պուլան Հալի, պիւյիւք պիր խապաթ տըր, գիրա միւմայիլէյհ էֆէնտի խաթիֆաըրնը կէրի ալարագ, Թէքրարէն մէմուրիյէթինէ տէվամ իթմէքտէ տիր. Գեր. Կարապետ Եպիսկոպոս Հէր նէ գատար խաթիֆա իթմիշ օլսա, վէ փուճլուն միւէլլիֆի կիպի պազըլար Թարաֆընտան Հէր նէ գատար պէօյլէ տատմէթ բու Հու իսէ, քէնտուսինէ իւմթար ու նասիհաթլար վէրիլսէ, պիզ ևինէ միւմայիլէյհին Առաջնորդութեան օլմասը խաթիպասըննան ասլա վազ կէչմէյիզ, վէ ինչալլահ անգարիպ արզումուզա տախի մուվաֆֆագ օլուրուգ, վէ օլ վագըթ փուճլուն միւէլլիֆի չէրմսար օլուր.

Մուհէնտ Զուրդուեան.

ՆՈՐ ԳԱԲՈՒ ՔԷՀԵԱՍԻՆ

Ս. Պատրիարքը Պոլիս հասնելէն անմիջապէս ետեւ, Խառն ժողովը գաբուքէհեասի Ցարութիւն էֆէնտին պաշտօնէ հանելով, անոր տեղը գաբու քէհեասի կարգեց Սագաեան Ալէքսան էֆէնտին:

Ալէքսան էֆէնտիին իր նախորդաց նկատմամբ սոյն պաշտօնին աւելի յարմարութիւնը՝ ամեն մարդ կը խոստովանի:

Խառն ժողովոյ բերանն եղող լրագիրներէն, Օրագիր՝ այս լուրը «Ս. Պատրիարքին առաջին գործն» է, ըսելով կը գրէ, իսկ Մասիս՝ «Ս. Պատրիարք հայրն եւ խառն ժողովը զԱլէքսան էֆէնտին բազում յորդորանօք հաճեցուցին» ըսել է զատ, բացատրութիւն կուտայ նաեւ թէ «Ալէքսան էֆէնտին պատուաւոր կերպով ապրելու միջոց ունենալով, ուրիշներու պէս սուտ վաստկելու կամ ապրելու հարկին ներքեւ չի գտնուիր, եւ առաւել ազգասիրական հոգւով կընդունի այս պաշտօնը»:

Մենք՝ Ս. Պատրիարքի՝ պատրիարքացման արարողութիւնները ՚ի գլուխ չգացած, այդ տեսակ գործերու տնօրէնութեան դեռ խառնուելու վրայ հըլալը խիստ աղէկ գիտնալով, կը տարակուսինք Մասիսի եւ Օրագրի այդ բացատրութիւններուն վրայ եւ մենք ձեզի կը հարցունենք թէ, «այդ լուրը այդ կերպով հրատարակել տալուն տա՛կը արդեօք ի՞նչ հայկական [illegible] կայ»:

Մասիսի բացատրութեան համար սա դիտողութիւնը կընենք, որ աւելի աղէկ կընենք, եթէ իրենց պաշտօնը՝ իրենց ապրելու միջոցը ըլլալուք անձինք անցունենք դէմ գործադրական պաշտօններու, որ իրենց ապրելու միջոցը չկորսնցնելու համար պարտաւոր ըլլան գործունեայ եւ ազգին հաւատարիմ կերպով կատարել իրենց պաշտօնը, քանի որ ազգային պաշտօնեայ մը պատուհասելու համար՝ զանիկայ պաշտօնէ ձգել եւ անոր ամսականը կտրել է զատ, ուրիշ տնօրէնութեան ձեռնհասութիւն չունինք:

Եթէ ազգին օգտակար կերպով տնօրինուելիք միմիայն տնօրէնութիւն մը կայ, անիկայ ալ, ըստ մեր կարծեաց, գոնէ բազմազբաղ գործերու մէջ, լոկ ազգասիրական հոգւով ազգային պաշտօն յանձն առնելու սկզբունքը դադրեցնելն է:

Վասն զի կեղծ են շատ ազգային պաշտօնեայներուն բանը, որ կըսեն թէ իրենց պաշտօնը միմիայն ազգասիրական հոգւով յանձն առած են. եւ ընդհակառակը մասնաւոր դիտում մը ունին յառաջ տանելիք ու զայն յառաջ կը վարեն, եւ փոխանակ իրենց ազգին ծառայելու, ազգը իրենց կը ծառայեցնեն, եւ ըստ ամենայնի զերծ կը ճանչնան ինքզինքնին սովորաբար առ ազգն պատասխանատուութենէ:

ԻԼԱՆԱԹ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1870

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Հանդերձ կարեւոր յաւելուածովք, յօրինեալ յԵրեմիա Քահանայէ Խասգիւղի, ՚ի տպարանի Ց. Միւհէնտիսեան. Գին փարա 100:

ԼՕՀՃՈՒՆ ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ

Գօլօնիայէն [illegible]

Բրուսիանըն հէքիմլիք Ագատէմիասը էն միւթէպէր հէքիմլէր վէ ուսուլէն քեաֆֆէյի հէքիմլիք Ագատէմիալարը Թարաֆընտան Թահսին օլունմուշ օլան Մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒ նունու խաթիմալ խոտնին եիւզինտէ վէ էլլէրինտէ նէ գըզըլլըք փէյտա օլուր, նէ եիւզիւ կիւնէշտէն եանար վէ նէ տէ պուրուշուր. Կէրէք գատընլար վէ կէրէք էրքէքլէր Թէնէ պէեազըզ վէրտիքտէն մատտա, տէրիյի եումուշատան մէզքիւր սուեուն գուվվէթինի Թէճրիպէ իլէ Թանըմըշլար տըր. Մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ եալընըզ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա 68 Ն. իլէ մուրադզադէ Մ. Վէլիչ վէ գումփանեանըն մաղազասընտա սաթըլըր:

ԵԷՆԻ ՄԱԼԼԵՐ

Գալաթատա Եէնի-ճամի գարուսունտա Մինասեանըն Ամէրիգան մաղազասընտա սաթըլըր նէվ իճատ սաչ սուեուն պէյազ ըշըգլարը պիլինէն Թէսիրի պիրիւք, անլէրի տօքիւլմէքտէն խըլաս իթմէք իչին. տուզլերի պէեազլաթմագ իչին սու. վէ Ամէրիգալը տօքթօր Այէր նամ Թապիպին էօքսիւրիւք վէ կէօյիւս իլլէթի, վէ մահաղլ, վէ բարթմա իչին մուալիճէլէրի. վէ սարըլգա խիւլասասը վէ Լիպէկ նամ Թապիպին ճամըր օլմագ ալէտ սըզըր էթի խիւլասասը, վէ քէզալիք գըշլագ հալըլար, տէօշէմէլիքլէր, ֆանէլալար, վէ գազմիր չուհալար վէ հէր ճինս սօպալար, վէ սօպա պօբալարը, վէ սայիր Թազըմլար, վէ ալէթ լամպալար, սիւրիւ Թօաֆ չէյլէր, վէ չօճուգ օեունճագլարը, վէ սիւրիւ մաքինալարըն էն էյի ճինսլէրի, կէրէք Փամպուգլար վէ կէրէք Թէրզի վէ գունտուրաճը էօնաֆլարը իչին. Պունլար էհվէն ֆիեաթլէ սաթըլմագտա տըրլար:

Տէյվիս նամ Թապիպին սըզը վէ սանճը մուալիճէսի տախի մաղազայի մէզքիւրտէ պուլունուր:

ԲՈՊՈՐՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՊԷՊԷՔ

Այս վարժարանին եօթներորդ տարին սեպտեմբեր 3/15 ին կըսկսի: Ուսանողք պիտի ընդունուին յիշեալ թուականին թէ՝ վարժարանին վերաբերեալ բարձրագոյն գիտութեանց եւ թէ նախապատրաստական ուսմանց դասերուն:

Այս վարժարանը կատարեալ Անգղիական դաստիարակութեան համար Անգղիոյ եւ Ամերիկայի վարժարանաց ունեցած բոլոր միջոցներն ունի: Հոս կատարեալ կերպով կը սորվին աշակերտք նաեւ հին եւ նոր Հայերէն, Գաղղիերէն եւ Տաճկերէն լեզուները նշանաւոր ուսուցիչներէ: Անոնք որ վարժարանի վերաբերեալ բոլոր ուսմունքները սորվիլ չեն ուզեր՝ պատեհութիւն կունենան վաճառականութեան վերաբերեալ ուսմանց, մանաւանդ առեւտրականութեան արուեստին մէջ կրթուելու:

Աշակերտաց մեծ խնամք եւ հոգ կը տարուի, եւ վարժարանին մասնաւոր նպատակն է անոնց բարձր աստիճանի բարոյական եւ մտաւոր դաստիարակութիւն մը տալ: Ցատկապէս ուշադրութիւն կ'ըլլայ միշտ աշակերտաց առողջութեանը:

Վարժարանիս տարեկան գինն է 44 լիրա, որուն կէսը՝ կանխիկ, մնացածն ալ վեց ամիս ետքը պիտի հատուցուի: Օրական աշակերտաց համար՝ տարին 10 լիրա պիտի վճարուի:

Մ. Համլին Տնօրէն:

ՏՕԳԹՕՐ ԲԷԼԷԶ

Ամէլիյաթը ճէրրահիյէ իճրա իթմէքտէ իմիշ, ազըրեան տիշլէրին վէճալարընը (աղըը) տէֆ ու իզալէ իթմէք, վէ տիշլէրի չըգմըշ օլանլարըն տիշլէրինի եէրլէրինէ գոյմագ Թագըլի ֆագ օլունմուշ կիպի, զաեըֆ տիգգաթ օլունսա պիլէ աչըլմամագ իւզրէ, տիշ գոյմագ վէ տախիլի հէմ տէ չէնէլէրի էմրազ վէ գուրուհ վէ Թէգէլլիւլի տէնտանա Թէտավի իթմէք, վէ տիշլէրի Թագիրամթընտան, եանի եէրլէրինէ օյնալըգ, պիր Թարաֆա տէվրիլմիշլէրի հալէ էլլէրինէ գոյմագ, վէ տախիլի ֆէմի Թէմիզլէմէքտէ, վէ բաղլանմըշ վէ սիւաճլանմըշ օլան տիշլէրին բասը վէ քիրլէրինի չըգարըպ, ճեվհէրի գամիւխինի Թէճտիտ իթմէքտէ, վէ աղըզըն ֆէնա գօգուլարընը խալաս իթմէքտէ վէ ալթըն վէ լամթիքտէն գայէթմէլ լաթիֆ վէ րանա վէ սալապէթլի վէ խաֆիֆ եէմէզ եէնիտիկի վագըթտա պիր զարար ու զիեան վէրմէզ ալէտ եէրլի վէ չըգար գօնաը տիշլէր եարմագտա օլան փարիսլի Թարգիպ տիշճի Մ. Բէլէզ, Պէյօղլունտա Կլավանի սօգագընտա 2 նիւմերօտա իգամէթ իթմէքտէ վէ ալաֆրանկա սաաթ 6 տան 4 է գատար կէլէն վէ կիտէնլէրէ ինկլիզճէ, Եւրոպայի իճրա իչլէմէքտէ օլուպ, քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէլթէրթմէք միւրաճաաթ իտէնլէր օլուր իսէ, օրատան սիւալ իթմէլէրի:

Ամէրիքա, Ֆրանսա, Զվիցերա, Իտալիա, Ռուսիա, Պէլճիքա, վէ Իսպանիա տէվլէթլէրինին Ինկլիթէրա տէհի վէ տէվլէթլէրին պէյթ-ուլ մալլարը:

Պալէատէ պէեան օլունան խաթիրադ սէնիմ վէ բիանգօ պիլէթլէրին 3 սէնէտէն Թա զըրգ եըլի սէնէյէ տէք միւտտէթի Թէվամիւլէրի օլուպ, հէր պիր չէքիլիշտէ 800.000 700,000 600,000 500,000 400,000 300,000 200,000 ֆրանք վէ սայիրէ գազանաճագլար տըր:

Մէզքիւր պիլէթլէրին ֆիեաթը չու աթիւրքի վէճհ իւզրէ պէեան օլունուր, եանի. 10, 20, 40, 60, 110, 130, 220, 350, 550 ֆրանք:

Իշ պու պիլէթլէրի ալանլար, պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր կիւն գազանաճագ օլտուղուն մաաթա, սահիպի խիզանէ միւրաճաաթ իլէ տախի իլէրինտէ էնտիշէլերինտէն պուլունան պիլէթլէրի ուֆագ պիր բաղօնթօ իլէ սաթըլըրլար:

Ալաֆրանկա դեկտեմբեր 1 տէ չէքիլէճէք — Աւստրիանըն 1864 սէնէսի իքրամիյէսի քի, էն պիւյիւք գազանան 220,000 ֆիօրին:

Ալաֆրանկա դեկտեմբեր 16 տա չէքիլէճէք, Միլան շէհրինին 10 ֆրանգլըգ պիլէթլէրի քի, էն պիւյիւք 100,000 ֆրանգ գազանաճագ տըր:

Ալաֆրանկա յունվար 1 տէ, Աւստրիանըն «Գրէտի-Լօզ» բիանգօսու չէքիլէճէք օլուպ, իլք գազանան 250,000 ֆիօրին գազանաճագ տըր:

Յունվար 2 տէ, Միլանըն 25 ֆրանգլըգ պիլէթլէրի չէքիլէճէք, վէ իլքի 100,000 ֆրանգ գազանաճագ տըր:

Յունվար 14 տէ, Բուսիանըն բիանգօսու չէքիլէճէք, վէ էն չօգ 200,000 գարպօն գազանաճագ տըր:

Թաֆսիլի մալիւմաթ իսթէյէն, Գալաթատա Գօմիսիօն խանը գարուսու եանընտա Նօ. 16 Սարրաֆ Մ. Ճանէթօնուն մաղազասընա միւրաճաաթ իթմէլի տիր:

Խասքէօյտէ, Շահնազարեան մէքթէպի եագընընտա վագը միւֆէրրիհ վէ կէնիշ պիր արսա սաթըլըգ օլուպ, վէ գըյմէթ գըյմէթ տախի վէրիլէճէկինտէն, օլ պապտէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա վագը Ամէրիգան մաղազասընտա Մինասեան Պէտրոս աղայա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի:

ՏՕԳԹՕՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Միւմայիլէյհ տօգթօր Պէյ օղլունտա ինկլիզ սէֆարէթ գարուսու տիւլարը արաչընտա Համալ պաշը սօգաղընտա վագը 68 նիւմերօլու խանէսինտէ, բագար իրթէսի կիւնլէրի, սաաթ պէշտէն օնա գատար, Թէքրարէն խասթաթ պագմագա պաշլամըշ տըր:

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊՈՒԱՆԷՍԻՆՏԷ
ՊԷՕՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ, ԶՕԹՕԳՐԱՖ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ
ԻՐԱԳԷՐԼԷՐ ԳԱՐՇԸՍԸՆՏԱ ՆՈՒՄԵՐՕ 467.

Փարիզին հէքիմլէր Ագատէմիասը Թարաֆընտան
Իլաճ Թալընմըշ

ՓՈՒՏՐԸ

ՖԷՐՐՕ—ՄԱՆԵԱՆԻՖ

ՏԸ ՊՈՒՐԷՆ ՏԻՒ ՊՈՒԻՍՍՕՆ

Փարիզ հէքիմլէր Ագատէմիասը Թասդիգլը

Զէվքը սուլարը Թէրթիպաթըրը, չօգ սէնէլէրտէն պէրու հէքիմլէրին նազարը տիգգաթլարընը ճալիպ իթմէքտէ տիր. չիւնքի հէմ չափուգ վէ հէմտէ չիւրիւքսիւզ սուրէթտէ Թէեսիր իթմէքտէ օլտուղտան պաշգա, քէյֆիեաթլէր տախի տաճա գօլայլըգլա խաթիմալ իյլէմէքտէ տիրլէր.

Փուտրը (Թօզ) Ֆէրրօ—Մանեանիֆէն խաթիմալընտէ եքի մուհաֆազա վարտըր. չէյլէքի հէմ իսթէնիլտիկի անտէ չէյիք սուեու վէ կազը Հալինի քեաֆ իթմէքտէ, տիմաղա հօշ կէլմէքտէ վէ սայիր մատէն սուլարընտան զիեատէ Թէեսիր իթմէքտէ, վէ հէմտէ գանըն Թէրքիպաթընտա տէմիր իլէ պիրլիքտէ պուլունան մանկանէզ տայիմա տէրճ իյլէմէքտէ տիր. Պու Թօզ գան զայիֆլիյինէ տայիր օլան քեաֆֆէի խաստալըգլար վէ միղաճըդ օլուպ վէ եախօտ լէմֆաթիք պուլունան քիմսէնէլէր իչին խաթիմալ օլունուր. Լէհճէ սըլ, կունդըլըգլարը, վէ հայիզ իլէթլէրի, վէ միտէ աղըըլարը, վէ գատըն Թաֆէսինէ մախսուս օլան ասէթ նիզամսըզլըգլարը վէ սուրէթլէրըլէ իչին գուլլանըլըրդըրնտա, չափուգ սուրէթ Թէեսիր ու ֆայտէսի կէօրիւլիւր.

Պու Թօզտա չու խասսէ տախի վարտըր քի, անըմլա չիֆտա պուլանըլար, սուր չէյլէք Թէրթիպաթըրընտա կէօրիւլտիւկիւ կիպի, գօլայլըգլա իւզկիւնլիւք բէյտա իթմէզլէր.

Պունլար Տէր սաատէթ Մ. Վէլիչ վէ գումբ. վէ Կանլիւք պիրատէրլէր, վէ Տէլլա Սուտա, վէ Մ. Ֆաննի էճզախանէլէրինտէ սաթըլմագտա տըր.

Փարիզին հէքիմլէր Ագատէմիասը Թարաֆընտան Իլաճ Թալընմըշ օլան

ՊՈՒԻՍՍՕՆ ՊՈՒԷՆԻՆ

ԻՕՏՈՒՐ ՏԸ ՖԷՐ ԻԼԷ ՄԱՆԵԱՆԷԶ ՀԱՊԼԱՐԸ

Փարիզին հէքիմլէր Ագատէմիասը Թարաֆընտան չէքիմէ Թասդիգնամէ էճզախանէ Թէսլիմ իթմէլէ Թէսլիմէլէ Թէսլիմ

Սրրաճոյա տայիր իլլէթլէր իչին խաթիմալ օլունմագտա օլան մուալիճէլէրին Թէէսսիրլէրինին տայիմա բէք աղըր օլմասը, վէ աթի չէյիք Թէրթիպաթընճա էքսէրիա կիւճլիւք պուլունմասը տէրքիար օլմաղըն, Պրիւսսէլլի Հաննօն վէ Լիօնլու Պէրզէլիուս վէ ԲԷԹրէքէն վէ փարիզլի Թրուսսօ նամեան մուալլիմ էֆէնտիլէրին տիգգաթլարընտան, պու խուսուստա մալիւմ օլան գուսուրուն սէպէպի պաշգա չէյ օլմաեըպ, իլլա տայիմա չէյիք իլէ պիրլիքտէ պուլունմասը լազըմ կէլէն մանկանէզին գանտա պուլունմամասը օլտուղու անլաշըլմըշ տըր. Վէ իշթէ մէզքիւր հապլար, կէրէք հէքիմլէր Ագատէմիասը վէ կէրէք պէօյլէ ալիմլէր Թարաֆընտան գըլընմըշ տըր. Մէզքիւր հապլարըն մէնֆաաթլարը լէհճէ սըլ, միտէ աղըըսը, գան զայիֆլիյի, վէ հայիզ նիզամսըզլըղը իչինտէ խաթիմալլինտէ տայիմա կէօրիւլմիւշ վէ ճասարէթ գըլընմըշ օլտուղունտան, օլ եօլտա իլլէթլէր իչին աթի խոռիւր հապլարըն իւսթիւն Թութուլսա ճայիզ տիր.

Պունլար Տէր սաատէթ Մ. Վէլիչ վէ գումբ. վէ Կանլիւք պիրատէրլէր, վէ Տէլլա Սուտա, վէ Մ. Ֆաննի էճզախանէլէրինտէ սաթըլմագտա տըր.